

Cuvânt înainte al editurii ... 4

Virgil Gheorghiu – trebuința unei grabnice recuperări – *Pr. Ioan Neculoiu* ... 5

Ard malurile Nistrului (Mare reportaj de război din teritoriile dezrobite ale Basarabiei) ... 13

Am luptat în Crimeea ... 147

Cu submarinul Delfinul la asediul Sevastopolului ... 213

Ard malurile Nistrului

Mare reportaj de război din teritoriile dezrobite ale Basarabiei

Drama Basarabiei – Drama lui Constantin Beccin

Acum, după ce am străbătut peste două mii de kilometri prin satele și orașele eliberate de sub teroarea bolșevică, de câte ori mă gândesc la Basarabia, îmi apare în minte drama țăranului **Constantin Beccin** din satul Feștelești județul **Tighina**.

Mergeam cu o căruță într-o Duminică dimineață, pe un drum de țară, în sudul Basarabiei, printre lanurile de grâu care se înălțau, aurii, ca niște vâpăi, în bătaia soarelui, când, țăranul care mâna caii mi-a arătat cu degetul, spre stânga, un sat pierdut între lanurile de grâu:

– Acolo e satul Feștelești.

Pe urmă, după o pauză lungă, mi-a istorisit întâmplarea cu Constantin Beccin.

Beccin era culac, adică un om gospodar. Din pricina asta a avut de suferit de la bolșevici, ca toți culacii din Basarabia și Bucovina, cele mai grozave asupriri. Într-o zi, primarul bolșevic al satului Feștelești a apărut în pragul casei lui Constantin Beccin, și i-a spus:

– Până mâine să dai pentru sat cinci sute de ruble.

Săteanul, care știa că și-a plătit dările, adică a dat toată recolta pe care o avea, și-a vândut lucrurile din casa și straietele ca să poată acoperi restul de bir, a căutat să înduplece inima primarului și a agentului de la percepție, spunându-le:

– Deși am plătit tot birul, v-aș da bucuros încă cinci sute de ruble.

Dar nu mai am. Nu am nici ce vinde, ca să scot banii.

Oamenii stăpânirii nu aveau însă de gând să se lase înduplecați:

– Dacă până mâine seară nu aduci cinci sute de ruble, pleci în Siberia. Apoi oamenii stăpânirii au plecat.

Culacul a rămas acasă frământându-și mintea în fel de fel de chipuri pentru a găsi un mijloc prin care să dobândească cele cinci sute de ruble cerute de stăpânire. Dar până a doua zi dimineața, țăranul care vânduse tot ce avea și rămăsese la „sapă de lemn”, nu putuse scoate nici o rublă. Disperat, fiindcă știa că dacă până seara nu are să dea banii pleacă în Siberia, el s-a dus la un prieten și i-a spus:

– Uite ce pacoste s-a abătut din nou asupra mea. Dă-mi cinci sute de ruble, că altminterlea înfund pușcăriile.

Celălalt sătean și-a scotocit sertarele și până la urma i-a dat lui Constantin Beccin 300 de ruble.

1. – Mai mult nu am. Caută de-i înduplecă și tu, să te lase în pace cu trei sute de ruble.

Pe la amiază culacul s-a prezentat la primar și l-a implorat să-i reducă acest bir excepțional, la trei sute de ruble, fiindcă a colindat tot satul, și toate satele vecine, dar peste aceste trei sute de ruble nu mai poate găsi nici o copeică.

– Dacă până diseară nu aduci 500 de ruble, pleci în Siberia.

Sentița era clară, ca și faptul că omul va fi dus în Siberia dacă nu depune suma cerută de stăpânire. De aceea, țăranul Constantin Beccin a pornit buimac pe ulițe, mergând în neștire. Într-un târziu s-a pomenit în satul vecin, unde s-a jeluie cunoscuților. Dar banii tot nu i-a găsit.

Soarele era aproape de asfințit. Dacă se întoarce în sat fără cele cinci sute de ruble, avea să fie imediat arestat. Și cum omul nu avea bani, a rămas ascuns la niște cunoscuți. A stat ascuns, necoborând nici ziua, nici noaptea din podul unui șopron, aproape o săptămână. Dar oamenii

stăpânirii l-au găsit pe Constantin Beccin și acolo. Când a văzut el că polițiștii intră pe poartă, a coborât din pod, s-a ascuns într-un lan de grâu, apoi a început a fugi pe ogoare. Polițiștii călări, îl urmăreau.

Deși alerga de îi curgeau nădușelile și îi erau straietele learcă, el, țăranul Constantin Beccin, a simțit ca va fi ajuns din urmă și prins. Atunci s-a oprit în mijlocul lanului de grâu. A aplecat cu mâna spicele, înalte cât el, și s-a așezat peste ele, cu fața în sus. „Oare grâul pe care eu l-am muncit o viață întreagă, fără odihnă, cu trudă și dragoste, mă va tăinui din calea lor?” și-a zis Constantin Beccin.

Spicele erau aurii ca niște vâpăi și grele de rod. Soarele, înălțat deasupra câmpurilor, înfierbânta țărană, Dogorea. Constantin Beccin s-a închinat câteva clipe, în gând, fără cuvinte. Un vânt ușor a prins a legăna grâul înalt, care a început să-și foșnească spicele.

Părea că lanul acela nesfârșit, se pleacă, a rugăciune, la picioarele Cerului, cerând îndurare pentru nenorocirea țăranului. Părea apoi că lanul de grâu se pleacă pentru a acoperi și a șterge urmele fugarului, pentru a nu le descoperi polițiștii și pentru a ascunde, cu foșnetul lor, bătaia, ca de ciocan, a inimii lui Constantin Beccin.

Dar toate erau în zadar: grâul se revărsa ca niște valuri înalte în calea călăreților și nu-i putea opri. Polițiștii alergau, înotând prin grâul care trecea de piepturile cailor. Constantin Beccin a auzit aproape de el tropotul copitelor care sfârâneau spicele și țărană, cu potcoavele. Inima lui Constantin Beccin încetase parcă de a mai bate și sângele îi fugise din obraji. Fugarul era palid ca paiul grâului pe care ședea întins.

Deodată soarele a început parcă a dogori mai tare. Tropotele cailor se auzeau foarte aproape. Constantin Beccin a scos din buzunar, încet, briceagul cu care curăța pomii și via, apoi l-a deschis și cât ai clipi și-a tăiat beregata. Nu reușise să o taie complet, căci custura i-a căzut din mână. Sângele a început însă a curge, fierbinte și roșu, peste pieptul lui pârlit de soare, peste cămașă și peste spicele aurii ale grâului care îi slujeau de așternut.

De pe paietele de aur ale grâului picăturile de sânge s-au scurs pe țărană înfierbântată. Boabele de pământ dogorit au cules, sorbind, fiecare picătură de sânge. Când au ajuns călăreții criminali, Constantin Beccin zăcea cu ochii deschiși mult spre soare pe grâul înroșit de sânge mai mult mort decât viu.

Constantin Beccin nu mai vedea nimic, nu mai simțea nimic. Gâtul îi era roșu parca-l înfășurase cu o basma. Și soarele dogorea grozav de fierbinte, deasupra câmpurilor nesfârșite ale Bugeacului. Mireasma ogoarelor se înălța cuvios spre văzduhurile limpezi și curate, ca un fum nevăzut de tămâie.

Atunci – dacă cineva ar fi privit mai de aproape ochii lui Constantin Beccin, care erau mult deschiși, și dacă ar fi privit apoi Cerul, ar fi văzut ca erau la fel de curați și de albaștri: și ochii lui Constantin Beccin și Cerul!...

De când am auzit aceasta întâmplare, povestită simplu de țăranul care mâna caii într-o Duminică dimineața, când mergeam cu căruța pe un drum de țară printre ogoarele Tighinei – drama lui Constantin Beccin mă urmărește pretutindeni.

Trecând printre lanurile de grâu și de secara ale Basarabiei tresar la cel mai mic zgomot: mi se pare că dintre valurile aurii iese înspăimântat și fugărit, țăranul Constantin Beccin, cerând să-l salvăm. Alteori, mă opresc și cercetez cu privirile câmpurile: mi se pare că, în acel moment, undeva, în mijlocul lanurilor de grâu, Constantin Beccin își taie beregata cu briceagul... Atunci ascult: lanul foșnește mătasea paie lor ca să nu audă bătăile, ca de ciocan, ale inimii lui Constantin Beccin. Trec mai departe, dar imaginea îmi revine mereu în minte.

O, dar dacă în Basarabia ar fi fost un singur Constantin Beccin! Între Prut și Nistru au fost fugăriți, ca și Constantin Beccin și mai grozav decât dânsul, sute de mii de oameni. De aceea tresar la fiecare zgomot, așteptând să-i vad ieșind, learcă de sudoare și fugind cu briceagul în mână, gata să-și taie

beregata, la marginea fiecărui ogor.

Drama aceasta au trăit-o toți basarabeni. Unii și-au pus capăt vieții. Cei mai mulți au fost însă prinși de bolșevici și coborâți în întunericul pușcăriilor, duși în infernul de gheață al Siberiei sau asasinați în camerele de tortură și execuție. Satele și orașele au rămas pustii.

În cursul celor peste două mii de kilometri pe care i-am parcurs prin teritoriile dezrobite, intrând în satele și orașele care ardeau, ori trecând printre ogoarele incendiate, aveam impresia că fără conținere calc nu numai peste țărâna înfierbântată de soare a Basarabiei – ci și peste sângele curs din beregata lui Constantin Beccin.

Și pieptul mi se cutremura.

Drama lui Constantin Beccin am încercat să o cuprind în această carte. Căci ea e drama tuturor românilor basarabeni. Și am căutat, mai ales, să mă apropiu de inima lor cu inima mea...

Plec reporter de război

Când a început războiul eram concentrat la Secția de radio-informații a Marelui Stat Major. Trebuia să ascult, ziua și noaptea, cu casca la urechi emisiunile în limba franceză ale tuturor posturilor de radio din întreaga lume. Lângă mine se afla camaradul care asculta emisiunile în limba italiană, lângă el acel care asculta emisiunile în limba engleză, apoi recepționistii emisiunilor în limbile maghiară, turcă, germană, rusă, ucraineană, cehă, sârbă, greacă, spaniolă, portugheză, bulgară etc.

Vreo cincisprezece aparate, în permanență deschise, ne aduceau știrile cele mai diverse, în toate limbile. Noi, nemișcați, ca niște sentinele lângă aparatele de radio, le scriam aproape cuvânt cu cuvânt, apoi le traduceam în limba română.

După șase ore echipele de recepționiști se schimbau. Cei care au vegheat șase ceasuri lângă aparate și cărora nu trebuia să le scape nici o știre purtată de unde, sunt înlocuiți cu alții care fac același serviciu. Și munca nu contenește nici o clipă. În permanență șeful serviciului, care e cel mai informat om asupra evenimentelor externe întreabă:

– Cine a prins Moscova în limba germană la ora 2 noaptea?... Cine a luat New-York-ul la ora șase în limba engleză?... Ce a spus Roma, la ora șapte, în limba română?

Sau ce a spus Cairo, radio Istanbul, radio Helsinki etc.

Din când în când, unul dintre noi prinde o știre senzațională: o declarație de război, trecerea armatelor peste o frontieră, căderea unui oraș sau un nou pact de alianță. A jumătate de oră, o oră sau două, după recepționarea unei astfel de știri, toate atențiile sunt încordate. Telefoanele sună fără întrerupere. Știrea este transmisă urgent comandanților. Ei cer noi amănunte. Băieții stau neclintiți cu căștile la ureche pentru a prinde știrea transmisă de alte posturi și în alte limbi cu nădejdea că vor căpăta detalii suplimentare.

Uneori, după vreo astfel de știri, echipele de recepționiști se dublau și, în frunte cu comandantul serviciului de radio-informații, nimenea nu închidea ochii și nu avea o clipă de odihnă, întreaga zi sau întreaga noapte. Dar aceste ceasuri de muncă intensă nu erau cele mai grele,

